

Světlejší rudé vidění

Anna Brodská

Od toho rána bylo všechno jinak. V ulicích již v brzkých hodinách panoval nezvyklý chaos. Lidé, kteří by normálně bezmyšlenkovitě spěchali, tvořili hloučky, vzrušeně mávali nejnovějším vydáním Rudého práva a zaníceně diskutovali o několikacentimetrovém titulku.

Dvaatřicetiletý David svůj skromný byt opustil v blažené nevědomosti, s nepřítomným výrazem ve tváři a šedou torbičkou na rameni. Přes Chodské náměstí si to namířil k malé samoobsluze, která jako jedna z mála stále disponovala slušným sortimentem – no, v rámci možností.

„Hé, chlapí! Už jste to četli?“ křikl jakýsi čtyřicátník přes celý plácek.

David se mírně otrásl; místní dialekt mu ježil veškeré chlupy na těle. Nic nečetl, a ať už to bylo cokoliv, nezajímalo ho to.

„V Novákovo krámě už to zavedli!“ hrozila se nějaká korpulentní dáma.

Co zavedli? ptal se sám sebe David, zatímco vcházel do onoho obchůdku. Druhou myšlenku tomu však nevěnoval.

O dvě minuty později stanul u pokladny, kterou toho dne měla na starosti sama paní Nováková. Davidovi propalovala sítnici sytá červeň její zástěry, vedle níž by i moře krve působilo mdlým dojmem.

„Ták, za tu čekuládu to bude dvanáct nových korunek!“

„Tak levné?“ podivil se David a podal pokladní požadovaný obnos.

„Ále, soudruhu! Tyhle už přece neplatí.“

Zástěra zrudla snad ještě víc.

„Co-cože?“

Rozčarovaný David vyklopýtal z obchodu a párkrát zamrkal, aby se zbavil rudých odlesků před očima. Ze země zvedl někým odhozenou tisícovku, kterou vzápětí zahodil znova, když si uvědomil, že *neplatí*, a zapadl do Závodů Vladimíra Iljiče Lenina.

Ani v práci nikdo nemluvil o ničem jiném než o měnové reformě. Ačkoliv se intelekt většiny dělníků držel na levé polovině Gaussovy křivky, dovtípili se, že změny výhodné nebudou.

Byl zde však jeden problém: Libor. Příslušník Lidových milicí.

„Ať nám to někdo na radnici laskavě vysvětlí!“

„Okradli nás!“

„Psst, chlapi, ne tak nahlas,“ napomenul rozhořčené kolegy David a šlehl významným pohledem Liborovým směrem.

„Ten to má u prdele, jen ho baví se důležitě nosit v uniformě,“ mávl rukou další.

„Jdeme na náměstí Republiky!“ odhodlala se najednou skupinka spolupracovníků a společně vyrazili ven. David v náhlém záchvatu alespoň částečného zájmu o společenské dění vyběhl za nimi.

Libor si jich ani nevšiml – možná proto, že tentokrát měl na sobě montérky.

Na náměstí Republiky se to hemžilo mládeží oděnou do jarních trenčkotů nevýrazných barev. Jasní studenti.

Proč sakra nejsou ve škole? projelo Davidovi hlavou s mírným náznakem naštvaní, což u něj ovšem byla dost možná nejintenzivnější emoce za poslední uherský rok.

A proč by svobodně nemohli být, kde chtějí? ozval se v koutu jeho mysli přílišně opovážlivý hlásek.

David se úzkostlivě rozhlédl kolem sebe.

Šarlatová, karmínová, rubínová, cihlová, krvavá... RUDÁ! RUDÁ!

Všemožné odstíny červené zaplavily Davidovo zorné pole jako nemilosrdná blesková povodeň. Přisahal by, že jím cloumal energetický vír, který tam zároveň byl i nebyl. S ohledem na svou hodnotu IQ a zarytý ignorantský přístup však do kvantové fyziky nezabředával. Možná by tehdy byl předběhl dobu...

Skrz rudý chaos k jeho uším proniklo odhodlané skandování: „Plzeň se nenechá okrádat! Plzeň se nenechá okrádat!“

David se věty chytil jako hozeného záchranného kruhu a s vervou se přidal: „Plzeň se nenechá okrádat!“

S každým dalším opakováním formulky rudá bledla, vír slábl a reálie rynku nabývaly ostřejších kontur. David uzřel omšelou budovu radnice s monstrózním průčelím i okolní výsadbu sytě zelených stromů.

Dav se exponenciálně rozrůstal. Kolektivní naštvaní by se dalo lahvovat. Bylo nakažlivé, a přestože se Davidův mentální imunitní systém snažil do vyčerpání, i on v sobě nakonec zažehl vůli bojovat za změnu správným směrem. Za změnu, jež nebude rudá.

Seskupení demonstrantů znenadání naředily sytě modré uniformy – Lidové milice. Mezi nimi i Libor v milovaném oděvu. David pocítil nutkání zabořit hlavu do ohnuté paže, aby ho kolega nepoznal, ale zapřísáhl se Liborovi čelit, i kdyby ho za to měl neprodleně udat.

„Okamžitě rozpusťte toto nelegální shromáždění!“ zahřměl autoritativně Libor a vypjal hrud' ve stejnokroji.

Hned nato si všiml Davida a dopáleně k němu zamířil.

„Vypadni odsud, jinak shniješ v base!“ vyhrožoval Libor.

„Libore, vidíš rudě.“

„No ještě aby ne!“ rozčiloval se.

„Ale ne, ne takhle! Rozhlédni se. Co ti přináší pocit větší volnosti? Ty rudé prapory, nebo tenhle zelený strom? Vidíš ho zeleně, že jo?“

Libora víc šokoval jakýsi letící objekt, který mu odřel tvář.

Busta Klementa Gottwalda.

Ač to může znít komicky, byl to právě náhlý algický podnět, co Libora přimělo uniknout z vězení vlastního smýšlení. Rychle ze sebe setřásl uniformu a opět v montérkách provinile utekl. Těžko říct, jestli proto, aby si ho nevšiml velitel, nebo proto, že ho náhlá změna vlastního postoje vyděsila.

Od toho rána bylo všechno jinak. Odhodlání, které se v plzeňských dělnících a studentech vzbudilo, přetrvalo. Rudé vidění nabylo světlejších tónů. Na peníze totiž slyšíme všichni – dříve i dnes.